

‘Politiek moet zijn nek uitsteken voor stadsverwarming’

Het CDA probeert al zo'n drie jaar tevergeefs om via een nieuwe Warmtewet de belangen van klanten van stadsverwarming te behartigen. Om de impasse te doorbreken, moet het huidige wetsvoorstel van tafel, vindt energieonderzoeker Teus van Eck. De focus ligt volgens hem te veel op tarieven en regulering en te weinig op efficiëntie en de milieubijdrage die warmte kan leveren.

Moet de nieuwe regering snel werk maken van de Warmtewet?

“Het initiatief voor een Warmtewet vind ik prima. Maar het voorstel dat er nu ligt, is alleen maar gericht op bescherming van de klant. Terwijl het met name ook zou moeten gaan om de vraag hoe we in de bebouwde omgeving zoveel mogelijk milieurendement kunnen behalen tegen zo min mogelijk kosten. Dat zit er nu helemaal niet in.”

Het wetsvoorstel lijkt met name ingegeven door de vele klachten van klanten over hoge kosten. Zijn die dan ongegrond?
“Nee, ik kan me best iets voorstellen bij die klachten. Een klant van stadsverwarming heeft geen keuzevrijheid; zodra hij eenmaal is aangesloten, kan hij geen kant meer op. Dus hij moet beschermd worden op het gebied van tarieven, leveringzekerheid, service en dergelijke. Maar de discussie hierover wordt gedomineerd door wantrouwen. De politiek roept op basis van een zeer onvolledig rapport van de Algemene Rekenkamer dat er woekerwinsten

worden gemaakt op stadsverwarming. Ik weet zeker dat dit onjuist is, want ik ken bijna alle projecten van dichtbij. De werkelijkheid is dat de financiële resultaten van projecten enorm verschillen. Die variëren van heel slecht tot goed.”

Kan stadsverwarming een bijdrage leveren aan het milieu? Want eigenlijk is het een bijproduct van fossiele brandstoffen.
“Stadsverwarming kan een heel forse bijdrage leveren als het op de juiste manier op de juiste plaats gebeurt. Het heeft alleen zin als je hele goede warmtebronnen hebt. Dat betekent bronnen die naar verhouding veel minder of helemaal geen fossiele brandstoffen gebruiken dan een gewone HR-ketel. Ten tweede moet er voldoende vraag in de omgeving zijn. Bij de meeste stadsverwarmingsprojecten in Nederland is het energetisch rendement van stadsverwarming redelijk tot goed, maar op een aantal plekken is het gewoon waardeloos. Geografisch is het maar op een beperkt aantal plaatsen in het land zinvol.”

Hoe zou de nieuwe Warmtewet eruit moeten zien?

“De wetgeving zou de ontwikkeling van stadsverwarming moeten stimuleren, maar alleen op plekken waar het zin heeft. Er moet dus een link komen tussen de mate van subsidie en de energie/CO₂-prestatie van het project. Die ontbreekt nu, waardoor zowel slechte als goede projecten financieel worden ondersteund.

Warmtedeskundige Teus van Eck: “Het beeld van woekerwinsten op stadsverwarming is onjuist.”

Er moet dus meer transparantie komen in de echte energieprestatie en kosten van ieder stadsverwarmingsproject en ook voor de alternatieven als HR-ketel, micro-wkk en warmtepompen en inzicht in de echte mogelijkheden tot energiebesparing. En daarnaast moet er duidelijkheid komen over het financieel rendement van stadsverwarming.”

Heeft u de indruk dat de politiek dit goed oppakt?

“Er zijn weinig partijen die echt hun nek durven uitsteken. Ik vind ook dat EZ en VROM hierin een veel actievere rol moeten spelen. Het grootste probleem is dat het CDA een veel te grote broek heeft aangetrokken door te roepen dat het tarief 25 procent naar beneden moet. Er is geen principieel meningsverschil maar wel onderling wantrouwen en gebrek aan openbare objectieve informatie over prestaties, kosten en innovatieperspectief. De eerste prioriteit moet dan ook zijn om deze informatie beschikbaar te krijgen, door meer openheid van marktpartijen en via door de overheid op te starten meet- en onderzoeksprogramma's. Dit vraagt om een verschuiving van denken in korte termijn eigen belang naar integraal ketenmanagement.” ■

Teus van Eck presenteert op 11 april zijn boek over het functioneren van de Nederlandse energiemarkt waarin ook zijn bevindingen en opvattingen over stadsverwarming aan bod komen.